

Equisafe on Suomen ensimmäinen

TEKSTI JA KUVAT: JOHANNA VIITANEN

Suomen ensimmäinen hevosten turvakoti toimii Uudellamaalla. Pienyritys on valmis ottamaan vastaan useitakin huonokuntoisia hevosia kerralla ja majoittamaan ne sopivaan hoitopaikkaan ammattilaisten hoiviin.

Tilalla asuu myös joitakin yksityishevosia ja laidunvieraita, jotka eivät ole eläinsuojelutapauksia, kertoo turvakodin perustaja Essi Leminen.

Turvakoti Equisafe piti alun perin majaa Karjalohjalla. Yhteistyötä tehneen maatilan suuntautuessa yhä enemmän lihakarjaan turvakodin hevoset muuttivat elokuussa ravivalmentaja Kirsi Virtasen maaseututalille.

Viime joulukuussa perustettu turvakoti toimii erillään tallin muusta toiminnasta omana pienyrityksenään

ja hankkii hevosten hoidon ostopalveluna.

- Toiminnan suunnittelu paperilla kesti puoli vuotta. Yritys aloitti joulukuussa, tammikuussa sain vihjeen toimintaan sopivasta paikasta lähellä kotiani ja yhteistyö ensimmäisen tilan kanssa alkoi, kertoo turvakodin perustaja Essi Leminen, joka hyväksyttiin kesällä SEY:n eläinsuojelupal-

vojaksi hevostapauksissa osassa Länsi-Uuttamaata.

- Ammattilaiset hoitavat hevoset tallilla, ja itse olen edelleen töissä muualla. Aika näyttää, voinko luopua päivätyöstäni, Essi Leminen kertoo.

- Tilastoja tai arvioita tulijoiden määrästä ei ole. Tiedossa on vain eläinsuojelutarkastusten vuotuinen määrä, mutta luvuissa näkyvät myös aiheettomat käynnit.

Sijoituspaikalle tarvetta

Essi Leminen sai turvakodin suunnitteluun apua monelta taholta. Läänneläinlääkäri Hanna Kukkola valotti, mitä hevosten eläinsuojelutapaukset merkitsevät valtiolle ja mitä tapausten selvittely maksaa. Monet kunnan- ja kaupungineläinlääkärit kertoivat kokeuksiaan hevostapauksista ja arvioivat turvakodin tarvetta. Suomen eläinsuojeluyhdistyksen toiminnanjohtaja Risto Rydman auttoi myös lainsäädännön tulkinnessa.

- Kukaan ei ollut turvakotia vastaan, sillä tarvetta hevosten sijoituspaikalle on aina jonkin verran, Essi Leminen toteaa.

Eläinsuojelua vaikeuttaa se, että eläinten uudelleensijoitus maksaa. Löytöeläiminä tuotujen pieneläinten hoidon kunnat ja kaupungit joutuvat korvaamaan vähintään kahdelta viikolta, mutta isoille eläimille on vaikea löytää hoitopaikkaa.

Kiireellisiä toimenpiteitä vaativat hyötyeläimet usein teurastetaan. Koko tallilista hevosia ei kuitenkaan yleensä lopeteta, vaan vain parantamattomasti sairast ja muuten kärsivät päästetään tuskistaan. Hevoset, jotka voivat vielä toipua, joko sijoitetaan muualle tai jätetään omistajalleen.

- Hevosten hoitokulut ovat iso ongelma, Leminen toteaa.

- Harva haluaa ottaa sijoitettavia hevosia koti- tai asiakastalliinsa, koska ylläpito saattaa pahimmassa tapauksessa jäädä maksamatta. Jos hevoset jäävät omistajan nimiin, hän on maksuvelvollinen, mutta varattomalta voi olla hankala periä saatavia.

Valtiolle menetetyksi tuomittu hevonen lopetetaan tai myydään, jos se on taloudellisesti kannattavaa. Hoitokulut maksaa valtio.

- Viranomaisten kynnys puuttua hevostapauksiin saattaa parhaassa tapauksessa madaltua, kun ainakin Etelä-Suomessa hevosille on sijoituspaikka. Asia on helpompi viedä loppuun asti, kun hevoset varmasti saa

mäinen hevosten turvakoti

siirretyksi muualle. Viranomaisten ei tarvitse pelätä käsittelyn pysähtyvän siihen, että hevosille ei löydy hoitopaikkaa ja toiminta omistajan luona jatkuu ennallaan.

Hankalimmat tapaukset hitaita selvittää

Hevosten eläinsuojeluongelmat keskittyvät Etelä-Suomeen ja etenkin Uudellemaalle, jossa hevosia on pinta-alaan nähden paljon. Yksi tunnetuimmista on Karjaan ja Pohjan tapaus, joka kuvaa hyvin sitä, miten hitaasti eläinsuojelutyö saattaa edetä. Hevosten omistaja on saanut ensimmäisen tuomionsa 1999 ja pari hevosta on hätäteurastettu kolme vuotta sitten, mutta vasta tänä vuonna isompi osa laumasta haltuunotettiin ja huutokaupattiin.

Eläinsuojelutapausten taustalla ovat usein mielenterveys- tai alkoholi-ongelmat.

- Tallinpitäjän elämäntilanne on saattanut ajautua vähitellen väärille raiteille. Samalla hevostämäärä on voinut kasvaa yli voimavarojen, Essi Leminen kuvaa.

- Omistaja voi vilpittömästi uskoa, että eläimillä on kaikki hyvin.

Vaikeissa tapauksissa omistajat usein tuntevat joutuneensa syyttä viranomaisten hampaisiin ja voivat tahallaan vaikeuttaa eläinsuojelua. Hevosia saatetaan esimerkiksi viedä muualle vähäksi aikaa tai vaihtaa toisen henkilön nimiin, jos omistajalla on jo eläintenpitokielto.

- Erään eteläsuomalaisen tallin omistajalla on rajattu eläintenpitokielto. Tallissa saa pitää tietyn määrän hevosia, mutta niitä on jatkuvasti jonkin verran enemmän. Hevosia on viety välillä teuraaksikin, mutta uusia tulee aina vain lisää, Leminen kertoo.

- Kaikki eivät mahdu talliin, joten sisähevoset asuvat jatkuvasti sisällä ja ulkohevoset jatkuvasti ulkona - tarhauoroja ei ole.

- Tarkastusten yhteydessä omistaja on yrittänyt piilotella hevosia, joita on löytynyt tallin lisäksi lähiympäristön ladosta ja muista rakennuksista.

- Jos joku näkee näin paljon vaivaa johtaakseen viranomaisia harhaan, hänen kai täytyy tietää tekevänsä jotain väärin, Leminen huomauttaa.

Kuntoutuksen jälkeen myyntiin

Vaikeimmissa tapauksissa poliisi ja

eläinlääkäri joutuvat hakemaan hevoset väkisin pois omistajalta. Joskus ongelmat kuitenkin ratkeavat helpommin ja omistaja suostuu vapaaehtoisesti luopumaan hevosista tai vähentämään niitä.

- Turvakodin ensimmäisen asukin omistaja toi meille vapaasta tahdostaan eläinlääkäriin kautta. Tamma varsoi hoidossamme ja molemmille hevosille etsitään nyt uutta sopivaa kotia, Leminen kertoo.

- Hevoset voivat pysyä omistajien nimeissä, jolloin hoitokulut maksaa omistaja, tai ne voidaan siirtää turvakodin nimiin. Silloin yritys maksaa kuntoutuksen ja myy kuntoutetun hevosen sopivaan kotiin.

- Emme ota hoidokkeja loppuikäseen, vaan kaikille on tarkoitus löytää uusi hyvä koti. Eläkekoteja emme tarjoa.

Kuntoutettavan hevosen perushoitto päivitetään ajan tasalle.

- Huolehdimme madotuksista, rokotuksista, kengityksestä tai vuolusta ja hyvästä perushoidosta. Saatamme myös vähän opettaa hevosta, jos se on tarpeen.

- Olen varautuneet siihen, että kuntoutettava hevonen viipyy täällä keskimäärin yhdestä neljään kuukautea.

Uudelleensijoituksella ei kuitenkaan ole niin kiire, että hevosi saisi turvakodista puoli-ilmaiseksi.

- Kolminumeroisella summalla ei kannata tulla kyselemään hevosta. En halua, että kukaan ostaa meiltä hevosta halvalla liian kevyin perustein tai myydäkseen sen eteenpäin kalliimmalla.

Tietämättömyys ja naapuriviha turhien ilmoitusten taustalla

Hevosnomistajat etenkin taajamissa ovat tutustuneet myös eläinsuojelun kääntöpuoleen. Perättömät ilmoitukset syövät sekä hevosenomistajien että viranomaisten aikaa ja voimia.

- Ilmoitukset hevosista ja lemmekeistä liittyvät usein naapuririitoihin. Kun ei tykätä naapurista, valitetaan tämän koirasta, Leminen kuvailee.

- Monet hevosilmoituksista johtuvat tietämättömyydestä. Ilmoittaja voi luulla, että hevonen paleltuu ulos. Toinen taas luulee, että hevonen ei pääse ollenkaan ulos, kun tarha on jonkin aikaa tyhjänä. Syyksi voi paljastua vaikka toipilasaika ison leikkauksen jälkeen.

Turvakodin ensimmäinen asukki on rouskuttanut kuroja Karjalohjalla keväästä asti ja valmistautuu nyt muuttamaan uuteen pysyvään kotiin.

- On hyvä, että ihmiset pistävät asioita merkille. Naapureilla ei kuitenkaan ole pätevyyttä eikä oikeutta arvioida toisten eläintenpittoa. On parempi ilmoittaa viranomaisille kuin ottaa oikeus omiin käsiin.

- Jos ilmoitat, kaikki varma tieto täytyy kertoa, mutta arvauksia ja huhuja ei esitetä faktana. Ilmoituksen vastaanottaja arvioi ammattitaitonsa ja kokemuksensa avulla, miten kiireellinen tapaus on vai onko ilmoitus peräti turha.

- Varsinkin maalla eläinlääkäri saattaa pystyä toteamaan ilmoituksen turhaksi ilman tarkastustakin, jos esimerkiksi kollega on juuri käynyt tilalla ja nähnyt, että eläimet ovat kunnossa. Kunnaneläinlääkärit ovat virassaan vaikeassa välikädessä, sillä he joutuvat valvomaan omia asiakkaitaan.

- Jos tilalliset alkavat pelätä kunnaneläinlääkäriin aiheuttavan heille hankaluuksia, kynnyksensä pyytää eläinlääkäri hoitamaan sairasta eläintä nousee entistä korkeammaksi, Essi Leminen huomauttaa.

- Ongelma on tiedossa hallintopuolella, mutta muutos vaatii rahaa. Helpoin ratkaisu on kuntayhtymä, jossa on erikseen praktiikka- ja eläinsuojelueläinlääkärit. Se on kaikkien etu, sillä eläinsuojelu vaatii eläinlääkäritäkin erityisosaamista. •